

Megjelenik ez a lap heten
kint kétszer
csütörtökön és vasárnap.
Ára:
Egész évre . . . 6 ft. — kr.
Félévre . . . 3 ft. — kr.
Negyedévre . . . 1 ft. 50 kr.
A szerkesztő irodája:
Nagypiacz 322 szám.
Lakása: Bolgárszeg 1425 sz.

NEMERE.

Politikai, közgazdaszati és társadalmi lap.

Hirdetési díj:
4 hasáb garmon sorért,
vagy annak helyéért 4 kr.
(1—10 sornyi hirdetés ára
mindig 40 kr.) — Bélyegdíj
 minden igatáskor 30 kr. —
 Nagyobb hirdetések néhány alku
szerint. — Hirdetések félvétel
tetnek a szerkesztőségnél.

Mindenki elégedetlen.

Székelyföld, aug. 29.

Egy emlékiratot közöltek közelebbről a lapok, a melyet báró Bánffy Albert nyújtott be a miniszterelnökhöz s'a melyben ugyancsak sokféle panaszt sorol elő az erdélyi állapotok miatt.

Báró Bánffy Albert Erdélynek legnagyobb birtokosa; vagyona nevekedőben, neve tiszteletben áll; miniszterek és minden föember készességgel hallgatnak szavára, s megjelenése népszerű az alsóbb ranguak közt is. Ha ez az ember is elégedetlen, ki lehet megelégedve a mosoni állapotokkal?

Ezen kérdés elfoglalta elmémet; szemlét tartottam az erdélyi részek minden tényezőjén, s az a meggyőződés lett szemlém eredménye, hogy: mindenki elégedetlen.

Ime a székely nép, ez az ős magyar faj, mely eddig csaknem minden szavazatával támogatta az alkotmányos kormányt, — egyszerre, váratlanul, minden feltünőbb ok nélkül, csaknem minden szavazatát az ellenzéknek adja!

Ellensége lett-e a székely nép a szabad alkotmánynak, vagy a közjogi kiegyezésnek? Elmondották többen, állítom én is, hogy nem lett ellensége; állítom, hogy ha szavazatuk alá bocsátanák Deák Ferencz hazafias, nemes politikai elveit, alig szavazna vagyegy székely azok ellen.

Mi a csoda történt hát? Talán Bakcsi, Orbán, Ugron, ez a néhány most felcseperedő ifju ember bir oly ördöngös hatalommal, hogy az egész székely népet elbüvölte és képes volt meggyőződése elleni utra hurczolni? Én összemértem ezen ifju urakat; minden tisztelettel vagyok fáradhatatlanságuk iránt, a melyet szónoklásaikban és járáskelésükben kitüntettek: de semmiféle magasabb hatalmat nem tulajdoníthatok nekik.

És ha tekintetbe veszem, hogy ezen alig ösmert néhány itju ural szemben a székely nép

rég megállapított tekintélyü, tehetséges, gyakorlott férfiainak nagy száma sikertelenül küzdött: nem találkozott más magyarázatot ezen jelenség megfejtésére, mint azt, hogy a székely nép elégedetlen.

A szászok, a kik hagyományosan simulni szoktak minden létező hatalomhoz, ugyancsak erőteljes jelét adták elégedetlenségüknek a medgyesi értekezleten. Azon kívül is ilyen panaszoknak, jajgatnak saját lapjaikban és a német sajtóban, mint a zsidók a babyloni fogáság alatt.

Mi lehette ezeket, midőn a velük lakó román és magyar épen azért elégedetlenkedik, hogy a szász nemzetiségnak folyvást kivételeles helyzete van s e miatt magyarok és románok nem érvényesíthetik alkotmányszerű polgári jogait?

A szászok mindenmellett elégedetlenek.

A hányszármánember s a hányszármán lap, az minden panaszol valamiért. Sok naiv, sok megvalósíthatatlan vágy hangzik e panaszokból; sok olyat várnak az állami hatalomtól, a mit magoknak kellett volna elvégezniük. Ha az ember egyszer elégedetlen, akkor panaszol mindenért, mint a sárgaságban levő beteg sárgának lát minden. De a tény, hogy a ki minden sárgának lát, az sárgaságban szenvet; aki pedig mindenért panaszol, az elégedetlen.

Nem is hiszem, hogy észre ne vette volna mindenki a románok ezen átalános elégedetlenséget.

Hát a vármegyei magyarság vajon mit esinál?

Emlékezhetünk, hogy bút Deák-párti képviselői egy emlékiratot nyújtottak be a mult országgyűlés végén, a mely ha nem is találta el a szeg fejét, annyi kilátszott belőle, hogy benyújtói ugyancsak elégedetlenek.

Kolozsmegye egyik kerületét évtizedeken át képviselte Zeyk Károly, gáncs alá nem eshető jellemű hazafi. Zeyk Károly most beltígy miniszteri államtitkár; Erdély sorsának intézése igen sok tekintetben függ épen tőle. És az

évtizedek óta hű kerület egyértelműleg elejti Zeyk Károlyt s választ egyértelműleg egy más Deák-pártit.

Udvarhelyszék is elpártolt a megszokott összkepviselőtől, gróf Bethlen Jánostól; de baloldalhoz pártolt. Hanem a mi Zeykkel Kolozsmegyében történt, az érthetetlen és képtelennek tetszik.

Nincs is egyéb magyarázatja, mint az, hogy Kolozsmegyében is valamiért és valamiképpen elégedetlenek az emberek.

Elképzelem, hogy Zeyk Károlynak sincs valami nagy oka megelégedettné lenni az erdélyi dolgokkal, midőn népszerű multját és egy életen keresztül tanusított törekvésein így kicégezi Kolozsmegye elégedetlensége.

S vajon meglehetnek elégedetlenek a miniszterek az erdélyi viszonyakkal, midőn minden felől csak panasz, az elégedetlenség hangja tulul feléjük? Én részemből nagyon elégedetlen volnék az ő helyükben.

Hanem egyről nem vagyok tájékozva. Nem tudom ugyanis, hogy Groisz Gusztáv ur, a belügyminiszterium miniszteri tanácsosa, aki 25 év óta gyakorol akkora befolyást az erdélyi ügyekre, mint rajta kívül senki — azt nem tudom, hogy ez az ur meg van-e elégedve a mosoni erdélyi viszonyokkal....

Ha ez az ur sem volna megelégedve, akkor valóban ideje, hogy utána lássunk ezen átalános elégedetlenség okának; mert az alkotmányos szabadság és a parlamentaris kormányzat csaknem oly becses kincsek, a melyeket nem szabad koczkáztatni vagy gyengíteni másodrendű okokból származott elégedetlenségek miatt. —

Pest, 1872. aug. 27.

A miniszterek hazaérkeztek. Lónyay gr., Kerkápoly, Szlávy, Paurer és Tisza miniszterek ma reggel megérkeztek Bécsből, hol a miniszteri tanácskozmányok a vasárnapi és hétfői nap folyamán egymást érték. Va-

TÁRCZA.

Az élő kép.

(Beszély).

I.

Katalin pici lábainál ültem. Gyakran órákig nézem nagy szemeibe, melyek kékek voltak, mint a lenvirág és oly galamb-szelidek, mint az áldás szavai; elbüvölve tartott angyalszép arczája, melyen gyöngéd és könnű pirosság terült el, mint az alkony baborától átsugárzott liliom: bámultam gazdag szöke firteit, melyek szeszélyes varázssal csókolták körül havát magas homlokának, hajnalát gyönljörű arcának és márványát festőleg szabályos vállainak.

A bájos hölg elragadó mosolyalával kérdezé:

— Meddig fog ön itt ülni lábaimnál?

— Ha szabad lesz, mig életem tart — örökre! — feletem oly szenvedélyel, mely végtelen szerelmemet tisztán fejezte ki.

Valóban én Katalint kimondhatlanul szerettem, hisz ő istennő volt, minden metaphora nélkül, ki vakító bőrbájában emberfölötti nagyságban tündököt. — Szokatlan testi kellemei, melyekkel más hölg tán a legérzéketlenebb kebelben is érzésekkel ébresztett volna fel, elhomályosultak ragyogó szellemének tündöklő fénytől s egészen elenyésztek az enyelgő képzelem, nemes érzés, szerénység, szívjóság s másnemű tökélyek sugaraiban.

Oh! e nő oly nagy, oly isteni volt!

— De — folytatá lágyan, csöndesen — végre is miért történik minden?

— Mert kegyedet imádom! viszonzám halkan, bátorosan.

A hölgy neheztelő mozdulatot tön, ruhája boszusan suhogott.

Kétségebe esve várta, mi fog történni!

— Oh Katalin! te isteni hölg! ne üzz előbb magadtól, mik ki nem hallgatod szívem szent titkát, s keblem mély fájdalmát.

Lehajtám fejemet; lelkem szemei előtt egy csodás mult képei tüneveztek fel, karoltva a kétes, de bűbájos jövő boldogító érzetével.

Ismét Katalinra tekinték fel s a mint megpillantás az angyali nőt, ki szép volt, mint a harmat ibolyakehelyben szunnyadva szívárvány-arccal s kinek ajkain a mennykoránya hasada, lelkem elfelede a remegést s bátoros regedal hangzott ajakimon.

II.

Atyám festő volt, az olasz iskola egyik tanítványa. Mint a művészek rendesen, ö is nagy nélkülözben töltötte életét s nekem egyetlen gyermekének halás ágyán semmit sem vala képes hátrahagyni, mint egy értékes medaillont s benne egy arcképet.

A ki valaha Guidó angyalait láttá; a ki bámulta egykoron Corregio Amorát: annak lehet némi fogalma ez arcképről.

Bájos leánykép volt az imazsámolyan térdelve; arcán menyei öröm fénylett, melynek havát selyem haja tömött fürtei gazdag hullámokban gyűrűdzék körtül; szép kék szemének tükrében a szendeség örök világ sugárzott elő; fehér homloka derűjében egy cherub tiszta tündökolt — oh! az egész alak, mint egy földentuli tünemény légi, szellemserű, az egész kép ragyogó eszményi volt, melynél szébbet nem látott soha földi szem.

Atyám ismerői, hogy leróják iránta baráti kötességeket, a tiz éves árvát iskolába küldték. Oh! a komor, szürkés falak között oly elhagyatottnak képzeli-

tem magamat! Nem volt apám, nem volt édes jó anyám, kinek esti vagy reggeli imámat elmondhattam volna. Pajtásaim oly idegenkedve tekintettek az ujjon jöttre s ha bús valék nem jött senki, hogy felvidámita kedélyemet.

Azért midőn a nap keletnek ormain egész pomájában fölemelkedett; midőn nyugat határánál feltünt az esthajnal: a kerti akác dús lombja alatt áhitattal térdeltem le szívemben isteni félelemmel, arcmon bűzgósággal, kitártam medaillonomat és az imádkozó képnek mondottam el fohászomat s lelkemben vigaszt, szívemben enyhülést szereztek elmondott imám vallásos szavai.

Hogy ha keblemet ottan-ottan édes örömréz szállta meg és én buzgó fohászsal köszöntem meg az égneket nagy kegyét: a hála-imahangok alatt és után oltárképem, mely a medaillonban imádkozó angyal volt oly biztatolag igérte hasonlóan jutalmazni az igazi érdemet.

Szóval e kép vigasztalóm, bátorítóm, lelkeseítőm volt nekem.

Idő multán a gyermek tizenyolc éves ifjuvá nötte ki magát. Az a szenvedélyes ragaszkodás, mely által bájos képem iránt a gyermek-években viseltettem, nem hogy kisebbült volna most lelkemben, sőt naponként mind bensőbbé és szenvedélyesebbé vált. Kerültem az embereket, mert egyedül e kép birta mindenkor érzést, mi szíjemben honolt; utáltam a világot, melyben olyan lényre nem hittem találhatni. Barátaim különöcnök neveztek, hogy társaságaiakban nem vettetem részt és minden nagyon komornak láttak; ámde szíve met mély fájdalom előérzete szorongatá.

Egy éjjel sötét álmaim voltak. Reggel midőn felébredtem laktárisimat már nem láttam szobámban. Medaillonomat kerestem; de hasztalan! mert legfőbb kinemtől, boldogságomtól fosztottak meg azon éjjel. Igy teljesültek álmaim.

sárnap délelőtt és hétfőn délután ő felsége elnöklete alatt magyar minisztertanács tartatott. Hétfőn délelőtt volt a nagy közös minisztertanács. Vasárnap a magyar miniszterek maguk között értekeztek. Ugyanaznap este Andrassy gróf konferált Lónyayval. Részt vettek e tanácskozmányokon az összes magyar miniszterek Tóth Vilmos kivételevel, Mollinary altábornagy és Prica, a horvát kormány ideiglenes vezetője. A tanácskozások tárgyát a birodalom külügyi viszonyai, a trónbeszéd végső redakciója, a szerb és horvát kérdés képezik. A megállapodások melyekre e nagy minisztertanácsok jutottak, minőkhöz hasonlók csak a Hohenwart-féle plánumok tárgyalása alkalmával tartattak, a dolog természetén fogva nem sokáig fogják váratni a közösséget hogy értesüljön róluk. Mi csak azt óhajtjuk, hogy belügyi kérdésekben, különösen a horvátok és szerbek dolgában, a bécsi tanácskozmányok egy tervszerűleg erényes és határozott politikát inauguráljanak, melynek hiányára már annyiszor és oly keservesen boszulta meg magát. Deák Ferencet ma reggel Lónyay és Kerkápoly miniszterek meglátogatták és vele az egész délelőttől át tanácskoztak. Véleményét kérték ki azon programról, melyet a kormány az összeülendő országgyűlésre megállapított.

Külföld.

A Belgrádban véghez ment magyarellenes tüntetésről egy levelező egyebek közt ezt írja:

Van szitkolódás ellennünk is elég, s az utezahősök (Omladinisták) tüntetni is szerettek volna Kállay ellen, ha mertek volna. Kállay azonban, mint tapasztaltuk, minden megjelenésében roppant komoly és méltóság teljes volt, s nagy elégítelére szolgálhatott, hogy minden előkelőség részéről, kiváló, mondhatnám tüntető tisztelettel üdvözöltetett, talán ép azért, mert tudták, hogy mily igaztalanul támadtatott meg Blaznavacz utján a „N. fr. Presse“-ben. Lakása ablakait ma ugy, mint tegnap kivilágítatta.

A következő sürgöny is érdekes:

Belgrád, aug. 25. A Belgrád város által az ünnepély alkalmával adott banketten egy előkelő magyarországi szerb toasztaiban azon óhajt fejezéki, hogy Szerbia határai ugy nagyobb tassanak, miszerint a magyar szerbeket is magokba foglalják. Óhajtja továbbá hogy ezentul szerb vér csak szerb érdekekért s ne idegen zászlók alatt folyjon.

Irelandia északi részén Belfast városában a katolikusok és protestánsok között igen nagy mérvű veredések fordultak elő, melyeket csak tetemes katonai erő alkalmazásával lehetett elfojtani.

Csernovicz, aug. 26. A román kormány az

Boldogságom, hitem, reményem semmivé volt téve. S én még inkább kerülttem az embereket, most százszor jobban átutáltam a világot és bánatos jövömet könyeztem magános óráimban s gyászoltam külsőleg a reárnézve örökre eltünt földöntuli lény angyali képet.

Ezután mi sem tudott fölvízni, csak a természet gyönyörködésének szemlélete nyújthatott gyászoló kedélyeimnek édes perczeket. — Ugyanezért naponként elzarándokoltam a természet egyik fönséges völgyébe, hol lelkem nyugalmat talált s melynek kebelében oly édesen ábrándozhatott.

A legkisebb ág is ösmerősöm volt itt s a csöndes szellővel oly nyájasan hajlongott az érkező felé. A csevő patak oly vidáman siett a szerelem zarándokának fogadására. A párfaveszett gerle vagy a nyögédeselő filmile dalaikkal üdvözölték busongó vendégeket. És a bokor lombja csöndesen susogva azon szerelemből beszélt, mely a szívnek reményt ad, hogy a kik most távol állnak, mint kikeletkor az ág zöld leveléivel, egykor találkozni fognak.

Fájdalmam mélabús dallamokat hívott fel szivem mélyéből saját enyhülésére, melyek egy árva szív bánatáról, eltünt szerelméről szólottak s melyek végül imahangokká olvadtak át, kérve ama láthatlan föszellemet, hogy — ha már medaillonomat fel nem találhatom — varázsolja szivem ideálját megvalósítva előmbe. . . .

.... Gyönyörű májusi alkonyat volt. A nap, mielőtt lenyugodott volna, piros sugarakkal tölté el a vidéket; a lágy tavaszi szellő édesen susogva töltötte be illettárral a kedvenc völgyet.

Én a zöld fű bársonyában térdelve végeztem el szokott imadalam. . . .

Nemcsak szelid hangok szállottak felém mindenkorban közeledve, oly lágyak, mint az eol-hárfái s oly tündérek, hogy az embert a földöntuli világ üveinek elvezetébe andalíták.

itteni kolera-járvány miatt a Moldvába utazókra nézve mint a pan-germanismusnak, mint a szláv elemek ellen-

igeiglenes vesztegzárt rendelt el.

Gastein, aug. 25. Lábbaja miatt a német császár nem megy Ischlbe, hanem 28-ikán Salzburgba indul, a honnan egyenesen Berlinbe utazik. A német császár a legszivályesebb modorban menté magát ő feléigénél, az osztrák-magyar birodalom uralkodójánál és hadsegédét Lehnendorf grófot küldé Ischlbe, hogy a királynál mentse ki látogatásának elmaradását. Beust gr. megérkezett.

Bazaine ügyére vonatkozólag a „Rappel“ következőleg ír:

„Kétségtelen bűnösségének terhe által nyomatva, Bazaine tábornagy azon állítással szeretné magán nemileg könnyíteni, hogy kivánsága ellenére ruházták rá a rajnai hadsereg főparancsnokságát. Több magas állású és kifogástalan egyén azonban, megbizható források alapján, épen ellenkezéleg azt mondja, hogy Bazaine tábornagy nemesak nem vonakodott ezen főparancsnokságát elfogadni, de sőt az excsázsáról egyenesen követelte azt. Ezt nevezetesen Palikao tábornok is megerősítette hadügymiszteri hivataloskodása alatt, de később is, mint tanu a vizsgáló bizottság előtt Ezen pontnak vizsgálatban való kétségtelen megállapítása igen fontos. Mint már a multkor is közöltük, bizonyítékok vannak arra nézve, hogy Bazaine tábornagy idejekorán megkaptá azon sürgönyt, melyben neki MacMahon éjszakaféle vonulását bejelenté, s kérte őt, segítsen ezen hadmozdulatot véghézvinni. Bazaine azonban eltitkolta ezen sürgönyt a parancsnokságára alatt álló hadtest-parancsnokok előtt és kétségvilágban kiszámított tétlen ségre zárkozott, a mennyiben Metz falai alá voltult vissza. A vizsgálat továbbá kiderítette, hogy a rajnai hadsereg fövezére meg az ellenség, s nevezetesen Frigyes Károly herceg között csakúgyan folyt levelezés.“

Orosz lapszemle.

Egy orosz lap véleménye felölünk.

Ruszkij Mir 20/8 203-ik szám.

A pétervári Ruszkij Mir, egy idő óta nagy figyelemmel kísérve az osztrák-magyar belpolitikát, legutóbbi számában oda nyilatkozik, hogy nehéz megmondani, mit gondolnak tulajdonképpen a magyar Oroszországról. Kétségtelen az, hogy náluk visszatetszést okoz minden közeledés azon birodalomhoz, melynek kormánya Magyarország függetlenségét meghisutotta.

Mindazon által a magyarok nem idegenkednének egy orosz-osztrák szövetségtől, ha ezen szövetség megkötésének dicsőségét nekik engednék át. A magyarok szemlátamást tululyra törekednek. A magyarok se nem osztrákok sem szlávok; de ők egyaránt törekednek,

Mint varázstütsre állottam fel s boldogságtól dobogó szívvel siettem oda, honnan ama mennyei édes hangok szétterjedtek a gyöngyöri völgy illatos levegőjébe. —

És ott láttam egy nőt, milyen álmaiban, ábrándjaimban jelent meg nekem; egy angyalt az ideálok országából, minő csak képzeletben lebegett; egy nőt, ki az elveszett bűvös kép megtestesülése volt. Elébe szaladtam s boldogságtól sugárzó arcuccal térdre borultam előtte.

És azóta oly jól esik, Katalin! ha lábaidnál ülhetek és sovárgó tekintetem dús bájaidon legalthat, melyekkel téged, te isteni hölg! az ég oly bőven megjatalmazott

III.

Katalin bibor ajkai mosolyogtak.

Amde mosolyában több volt a részvét, mint a kicsinylés kifejezése. Többé nem nézett rám neheztetőleg, s ruhája sem susogott boszusan.

— És most te drága hölg! elüzhetsz-e magadtól? — kérdém töle szorongó kebellel.

— Nem! — felelte lágyan, dalhangon.

— Hogyan, Katalin! tudnál te engem szeretni? oh szól!

Katalin elpirulva válaszolt:

— Igen!

Oh e nőt nagyobbnak, bájosabbnak és istenibbnek soha sem láttam.

Atyám emlékét maig sem kaptam meg, de helyette adott az ég egy bűvös lényt, ki a föld valamennyi képeinél annyiszor ér többet, a hány ezer csókkal én azóta Katalint elhalmoztam.

Deák Gerő.

mint a pan-germanismusnak, mint a szláv elemek ellenállani, s a szövetségből lehetne is valami hasznat huzni az önálló nemzet érdekében. Hogy a magyarok hajlandók volnának az osztrák-ország szövetséget helyeselni, ezt lehet következtethetni vezérlapjainknak azon erőtérből, melynél fogva Andrassy grófnak azon érdemet tulajdonítják, mintha ő Sándor czárt a berlini összejövetelre birta volna.

Ók jól ösmerik Bismarck egykor tanácsát, hogy Ausztria sulyontja Bécsből Budára teendő át.

Hazai közügy.

A királyi biztoság megszüntetése. „Kedves gróf Péchy! Erdélynek Magyarországgal tettleges egyesítésénél a szükséges teendők közvetítésével biztatom meg önt, midőn erdélyi királyi biztosomul kineveztem. Ezen nagy és nevezetes feladat keresztülvitelénél az átmenet nehézségei sikeresen megoldatván, ezennel királyi biztosi teendőitől akkép mentem föl, hogy működését folyó évi szeptember utolsójáig teljesen fejezze be.

Ez alkalommal megelégedésemre szolgál kir. biztosi működése alatt tanusított hű, tapintatos és sikerteljes tevékenységeért a feladat nagyságához mért teljes elismerésemet és méltánylásomat nyilvánítani.

Kelt Laxenburgban, 1872. évi augusztus hó 25. FERENCZ JÓZSEF, s. k.

G. Lónyay Menyhért s. k.

A király szept. 1-én a magyar országgyűlés közelálló megnyitására Pestre érkezik; szept. 3-án Andrassy gróf érkezik Pestre, hogy a királyt szept. 4-én berlini utjára Hoffmann osztályfönnökkel, Depont udvari tanácsossal elkerülje; szept. 5-én a király Dresdába érkezik, a szász királyi udvar látogatására, hol ő főszége szzept. 6-ig marad, s azután Berlinbe utazik.

A bécsi miniszteri értekezletek. Bécsből, aug. 25-ről írják a „P. N.“-nak: A nagy miniszteri értekezleteknek, melyek ma és holnap itt tartandók, kettős céjlá van. A magyar minisztertanács a trónbeszéd szövegét állapítja meg, mely egy fontos passus fog tartalmazni Szerbiát s átalában a keleti viszonyokat illetőleg. De nincs ez a magyar miniszterek felhívatásának oka. Szintugy közre járult erre egy más dolog. A császári találkozásban a monarchia uralkodója oly lépést tesz, melynek következményei a monarchia külviszonyaiban valószínűleg a várható események egész sorozatára bírnak befolyással. Andrassy gróf, mint ő felségének alkotmányos külgymisztere, ajánlja, hogy e tárgyakban a monarchia mindenkit felének kormánya kihallgattassék, s aligha fogunk csalódni, ha e körülmenyben keressük a magyar miniszterek Bécsbe hivatásának második okát.

Az igazsággyűminiszter egy körrendeletet intézett a kir. törvényszékekhez, melyben a büntető vizsgálatok teljesítése körül a legtöbb törvényszéknél megállapított azon gyakorlatra vonatkozva, mely szerint e vizsgálatokkal legnagyobb részt a járásbiróságok ruháztatnak és így ezek a hatáskörükhez tartozó polgári ügyek elintézésében akadályoztatnak, felhívja a törvényszékeket, hogy a törvényszék székhelyén felmerülő bünesetek vizsgálata a törvényszéki vizsgálóbirákat illetvén, azok vezetésével csak kivételes esetekben bizzák meg a székhelyükön lévő járásbiróságot, a székhelyen kívül előforduló bünvizsgálatokat pedig kir. ügyész közbenjöttének lehetővé tétele mellett, fontosabb bünesetekben szintén saját vizsgáló bíráik által teljesítessék.

Ki irta a trónbeszédet? Ezen kérdés felett cizivakodnak a pesti lapok. Egyetemlegesen azt állították volt, hogy megírta a miniszterelnök. A „Szabad Sajtó“ azzal áll elő, hogy Slávy miniszter is megírta, még pedig egyenesen ő felsége megbizásából. A „Ref.“ is állítja, hogy Slávy írta volna meg, hanem a minisztertanács megbizásából. A „Pester Bl.“ végül azzal áll elő, hogy csakúgyan Lónyai írta meg, a mint legelébb jelentve volt.

Tanúgyi hírek.

A kolozsvári egyetemhez kineveztetnek tanárok a többek között: Szabó Károly, Brassai Sámuel, Szabó Samu, Fináli Henrik, Szász Béla, dr. Groisz Gusztáv, Berde Áron, dr. Haller Károly. A hivatalos lap szerint szeptember 10. körül fogja a teljes névsort közölni. — (M. P.)

Az ev. reformátusok egyházkérületi üléséről a következő örvendetes hirt olvassuk a „Keletben“: A sok tekintetben érdekes tanácskozások igen sok fontos egyházi és oskolai ügyet oldottak meg, melyek közül különös fontosságért kiemeljük a közgyűlés határozatát,

mely szerint fölhagyva a népiskolai ügyben eddig követett merev magatartásával, a 38-ik cíkkel szemben, a békülékenység terére kíván lépni, ez által kezet fogva a kormánytal, bizonyára sokkal több üdvös eredményre lévén kilátás, mint mennyit a korábbi merev u. n. jogvédés felmutathat vala. A középtanodák iránti törvényjavaslat mielőbbi benyújtására feliratilag kérettet meg a miniszterium, a tanári fizetések felemeltek és a szolgálati évek aránya szerint fizetés szaporodás lön részükre megszavazva stb.

V e g y e s.

(Vilmos főherczegeg) f. hó 25-én N.-Szebenbe érkezett és a katonaság fölött szemlélt tartott; a betegség miatt tisztelekedni meg nem jelenhető Siaguna érseket meglátogatta. Onnan Maros-Vásárhely felé vette utját a főherczegeg.

(Tisza Lajos minisztert) Küküllőmegyeben képviselővé választottak. E szerint nem fogja elfogadni a háromszéki pörös mandatumot.

(Damjanics és Lahner sirja.) Mint tudva van, Damjanics és Lahner Mácsán, gr. Károlyi György egyik birtokán vannak eltemetve, hova 1849-ben az aradi vár előtti kivégeztetési helyükön egy éjjel titokban elszállítottak. A mácsai sir azonban mindenki által elhanyagoltatván, csaknem ismeretlenné lett, mikor végre mint az „Alf.“-ben olvassuk egy fiatal ácsplárról, Horváth Ferenc nem nézhette tovább a dicsők utolsó nyughelyének szomorú elhagyatottságát s elhatározta, hogy szép tömör kerestet állít a közös sir mellé, hogy legalább a netán azt kereső kereyletes vándor azonnal megtalálja. Miután a kerestet gondosan elkészítette s annak alját mélyen a földbe ásni kezdte, mintegy két lábnyira a föld alatt ásója egy kemény tárgyba ütközött. Felhánya a tárgy körül megülepedett földet, egy négy-szögűs egyszerű deszkából összeszegézett ládat talált, melyben a két vértanú csontjai hevertek. Az enyészet a temetek legnagyobb részét már elpusztította, s csupán Damjanics törött lábszár csontja, s arcáról teljesen elvált, magában ott heverő, verhenyedésbe átment nagy szakkálla hever Lahner lábainak csontmaradványai mellett. A derék ácsplárról egy Juresek Tibor nevű 14 éves tanulóval, ki művészi correctséggel az illető kerestre egy feliratot véssett, egy mély és tágas sirt ástak, eltemették azok temet-maradványait, kik még mindig a nemzeti hálátlanság néma tanuként oly elhagyatott helyen hevernek. Az ifju Jurcsék, Damjanics szakállából néhány szálat magához vett s azt becses ereklyeként hiven örzi. Mindenesetre a két derék hazafias érzésű fiatal ember megérdelem, hogy szép tettük nyilvánosan is tudva legyen.

(Pétermann Sarkvidéki) híreket kapott, melyek szerint Altmann kapitány Spitzbergen keleti partját és a jeges tengert Karllandig jágtól menten találta; a kutatásokból kitünt, hogy Karlland három nagyobb és több kisebb szigetből áll.

(Szép kilátásaink.) A tulzó szerb nemzetiségi képviselői egyike, ismerősei körében ugy nyilatkozott, miszerint pártja a jövő országgyűlésen oly botrányokat fog provokálni, melyek lehetetlenné teendik a tanácskozást, és a kormányt az országgyűlés feloszlataéra fogják kényszeríteni.

(A szultán betegsége.) Pár nap előtt több külföldi lap azt írta, hogy a török szultánnak valami nagyon különös betegsége van. Az „Ag. Ztg.“ most felderít a titkot s elárulta, hogy a szultán betegsége nem egyéb mint — delirium tremens (?) az a betegség, mely tudvalevőleg a borítal nagymérvű élvezetéből szokott éredni. — Páratlan eset muzulmánoknál.

(A Bécsi ujságírók gyöngéd érintkezése.) A „Tagesspresse“-ben a „Deutsche Zeitung“ ellen megjelent állítólag rágalmazó cíkk miatt Ludassy és Steinbach között (a „Deutsche Zeitung“ munkatársa) az utcazáni heves összecsapás történt. Steinbach botjával verte Ludassy-t, mire ez bot-törrel felelt s ellenfelét több szurással megsebesítette. Ezen botrány a következő okból származott: A „Deutsche Ztg.“ hirdetési rovatában valami sületlen gúnyvers jelent meg azon osztrákok ellen, kiknek a birodalom közeledése Poroszországhoz s uralmodónk berlini látogatása nincsen inyökre. Ezen gúnyverset Ludassy ur egy nagy actio kifejtésére használta; a „Tagesspresse“ élén lenyomatta a pasquillet s hozzá vezércíkk alakjában oly commentárt írt, melyben a „Deutsche Ztg.“-öt a bécsi sajtó féktelenségével megádta, munkatársait pedig összehunyztatta. Ennél fogva a „D. Ztg.“ szerkesztőségének három tagja meg-

jelent Ludassy urnál s töle a sértésekért elégítélt ki-vánt, mit Ludassy ur azonban azon nyilatkozattal, hogy ilyen emberekkel nem verekszik, kereken megtagadott. Erre az illetők kijelenték, hogy ott és olyan elégítélt fognak Ludassy uron venni, ahol és a minót épen lehet. Némi szívita után, melynél kevésbe mult, hogy a Haus-knecht tettleges beavatkozására nem került a dolog, a sértettek elhagyták Ludassy-t, ki a jelenetet lapjában részletesen leírta. Steinbach ur a „D. Ztg.“ munkatársa egy kávéházban ült, midőn ellenfele az ablak előtt el-sétált. Steinbach botot ragadt, az utcazára futott s Ludassyt feje ütötte; ez botjából kivonta törét s a támadót hasba szurta. Steinbach még folytatni akarta a verekedést, de Ludassy a törrel kezét több helyen megsebesítette; a sebestílek jelentéktelenek. A zajra természetesen nagy néptömeg s a rendőrség is előjött s a verekedőket bekísérte. Steinbachnak a rendőrségnél meg kellett igérnie, hogy Ludassy többé bántalmazni nem fogja, mire mindenkit szabadon bocsáttattak. A bot és a tör azonban mint corpus delicti a rendőrségnél maradt s a rakonczatlankodók ellen a rendes peres eljárás megindítattott.

(Beküldetett.) „Egy átutazó“ aláírással megtaláltott lapunk annak kifejezésére, hogy az előpataki fürdőorvosnak ne adjanak másfél hivatalot is, mert azok miatt elhanyagolja orvosi teendőit. Átutazó azt állítja, hogy ő reggel 8 óra előtt kérte a fürdőorvost; de az nem jelent meg háromnegyed 12-ig, mivel állítólagosan valamely gyűlésben kellett jegyzőkönyvet vezetnie. A szenvédő beteg pedig kényszerülve volt áthurezolkodni S.-Szt.-Györgyre, hogy találjon egy olyan orvost, aki nem jegyző is egyszersmind.

Helyi különfélék.

Boldogult Roediger Rezsőné hült tetemeit e hó 27-én tették örök nyugalomra a rom. katholikusok bolyoni sirkertjében. A köztisztelőben álló család minden nemzetiségi- és felekezetbeli barátai és ismerősei, — főleg magyarságunk disze-virágá — nagy számmal részt vettek a gyászmenetben. A helybeni póttaffolyamot hallgató magyar néptanítók összhangzatos gyászéneik által ritka jelenséget mutattak. A helyi r. k. plebánia dicséretes tolerantiája folytán a helybeli ev. ref. lelkész Molnár János lélekemelő és vigaszteljes bucsubeszédet mondott, mely után a megdicsööltnek földi maradványai a földnek adattak vissza. Béke poraira!

Rendőrségünk megkereste a 39 sorezred parancsnokságát az iránt, hogy tiltsa el a legénységet esténként a kutaknál elkövetni szokott láarma és fajtalanagtól; mert ellenesetben kénytelen lesz a rendőrség magát közbewetni s a rendfentartás érdekében hatalmát felettük is gyakorolni.“

Ezt nem a mi rendőrségünkönkről, hanem a debreceniről olvastuk a „Debreczenben.“ De ezen ezikk mégis — fájdalom, a mi helyi különfélénk közzé is tartozik; ezen tekintetben városunk nem áll Debreczen megett. Alig áll be az est és utcánk hemzsegnek a népkiadású Marsok és Venusok enyelgő rajától. És a kutak a fajtalanág forrásaiára s a sikátorok a romlottság utává válnak; a kapuközök a prostitúcióra nyilnak s az utcások a bün sarkkövei lesznek.

És a leányok visszatérnek falvaikba és magukkal viszik az erkölcselenség magvait, a nép corruptióba esik, ereje-épségében hanyatlak és végre elpusztul. Leginkább érdekelt pedig a székhelység, melynek ügyében szólaltunk fel mi is.

De a városiaknak is felette kellemetlen ezen dollog. A járdák elvannak lepe s gyakran a széles jó kedv, a kézzelfogható szerelmeskedés, a felhevült izgatottság circusai. A tisztességes ember underodik. A mi uracsaink néha felöltöznek baka vagy „kocsisi guányába“, mint a népdal mondja a királyfirót. A mi hölgyeink, kik udvarlóikkal haza sétálva ily intermez-zók látására kényszerülnek pirulni kénytelenek s nem kis zavarba jönnek, néha talán izgató gondolataik is támadnak.

De akármint van ez, bizonyára ideje volna hogy az illetékesek ezen illetlenségek megszüntetésére gondolnának és teljes erejükön arra működnének.

A helyőrségnak napiparancsban tiltsák meg az estéli ácsorgást, a cselédeket tartsák a házban, a kapukat záraják be rendesen, a rendőrség adjon erre nézve határozott rendeletet s büntesse szigoruan a vétkezőket: így kell s lehet kiirtani ezen metélyt, mely megfertőzeti városunk légkörét!

A „Nemere“ egy közelebbi számában említett bolgárszegi sikátoron ugy segítettek, hogy az árviztől megkimélt kövezetet is felrontották. Körülbelül minden héten megjelenik egy a köveket széthányogató

munkás talán bizonyítékául annak, hogy a „város“ nem feledkezik meg szegény román atyaiainkról.

A Brassó-vidéki tanító-egylet közgyűlése f. év szept. hó 5-én d. e. 10 órakor fog megtartatni a magyar olvasóegylet társalgó termében, melyre a tagok és ügybarátok tisztelettel meghívatnak.

JAKAB JÁNOS,
egyleti elnök.

Felhivás

Erdélynek magyar költői- és íróihoz.

Az örömhír, miszerént a felséges uralkodó-pár házasságának első magzatát, Gizela fenséges főherczezagasszonynakat Luitpold bajor főherczege ő fönségevel egyesíteti szándékszik, mindenütt leglénykebb és örvendetes részvétet kellett. A széles birodalom minden népei készülnek hűségüket és ragaszkodásukat a dicsőséges uralkodóház irányában ezen anonyira nevezetessé esemény alkalmából is nyilvánítani és bizonyítani.

Erdély, a mi kedves honunk nem fog késni, nemzetiségei érzelmeinek legmagasabb helyet ki-fejezést adandó, de e mellett bizonyára honunk minden magyar költő és írója szivesen használja fel az alkalmat oly műven való közreműködésre, mely rendelve lesz mint az erdélyi írók lojalitásának kifejezése a császári és apostoli magyar királyi felségeknek, nem különben a fenséges mátkapárnak kezébe jutni; mely rendelve lesz versben és prozában azon örömes részvétet nyilvánítani, mely minden jó hazafi keblében honol szeretett uralkodóházunk irányában. Barátságos felszólítást intézünk tehát Erdély magyar íróihoz, sziveskedjenek a „Gizela-album“ eszméjét erélyesen támogatni és ebben működésük kedves virágait f. év szept. hó 20-áig alólírtak rendelkezésre bocsátani.

A „Gizela-album“ 12—15 ivre fog terjedni és hogy honi irodalmi működésinknek ez irányban annál teljesebb képet adhassuk, német és román íróktól is fog adalékokat tartalmazni.

A magyar lapok tiszta szerkesztőségei végre felkérhetnek, a szép ügy érdekében ezen felhívást becses lapjaikban szivesen közzé tenni.

Brassó, 1872. aug. hó 15-én.

Staufe Lajos Adolf.

Közgazdaság.

Fodor József veterán gazdászunktól, ki már anynyit írt és tett kivált a székhely közgazdaság ügyében, ismét két fölötté érdekes füzetet vettünk, melyekben két igen fontos és főképen vidékünkre nézve életbevágó gazdasági kérdést behatóan és nagy avatottsággal, mindenellett érdekesen és népies modorban tárgyal, és azoknak nagyon gyakorlati és teljesen kielégítő megfejtését adja. A füzetek címei:

„Hasznos vagy káros-e Rikán belül a tagositás?“ „Miért nincs jövedelem Rikán belül a gazdászabol?“

A nagylelkű hazafias szerző a nép közt szándékszik kiosztani ezen füzeteket, melyeket bővebben fogunk ismertetni közgazdasági rovatunkban.

Becsi tózsde és pénzek Brassóban augustus 31.

	Pénz.
Osztr. nemzeti adósság ezüstben	71 75
" " " papírban	66 90
1860-ki sorsj. kölcsön 100 ft.	105 70
Nemzeti bank részvény	888 —
Hitelintézet	341 60
London	109 10
Ezüst	107 50
Napoleond'or	8 71
cs. k. arany	5 24
Lira	10 08
Magyar földteherm.	81 25
Bánáti	81 —
Erdélyi	79 —
Porosz tallér	1 65
Ikosár	1 67
Rubel	1 66

Ideiglenes szerkesztő: Herrmann Antal.

